

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

NOCNIK

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

NOCNIK to uniwersalizacja – jedno słowo zamiast dwóch. „Oficjalna”, pełna nazwa NOCNIKA to GARNEK NOCNY – tak był nazywany jeszcze w XIX w., kiedy to zapożyczyliśmy go, a raczej przetłumaczyliśmy jego nazwę równoległe z niemieckiego i francuskiego. Niemiecki GARNEK NOCNY to der Nachttopf, a francuski – vase du nuit.

Samo słowo NOCNIK w znaczeniu ‘naczynie służące do oddawania moczu i kału’ jest notowane dopiero od początków XX w. Wcześniej słowo to oznaczało ‘nocowanie koni na pastwisku’ („Po dnia całego mozołach wyprowadza szlachta zmęczone konie na nocnik – w łąki lub do lasu, jeżeli w nim bujnie porasta trawa” – pisał Władysław Smoleński w swoich „Pismach historycznych” wydanych w 1901 r. w Krakowie). A sam nocnik – zanim nazwano go garnkiem nocnym, a potem nocnikiem – zwał się URYNAŁEM.